

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 października 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że K. B. (1), od dnia 1 lipca 2016 r. , nie podlega ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu, z tytułu zatrudnienia u płatnika składek Kancelaria (...). W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał , że K. B. (1) została zatrudniona na stanowisku pracownika do spraw kadr i płac, w wymiarze ¼ etatu, z wynagrodzeniem w wysokości 500,00 zł miesięcznie, na okres próbny od 1 lipca 2016 r. do 31 lipca 2016 r. , a następnie, w pełnym wymiarze czasu pracy, od 1 sierpnia 2016 r. do 31 stycznia 2017 r. , z wynagrodzeniem w wysokości 2 000,00 zł miesięcznie. Organ rentowy wskazał, iż przedłożone przez pracodawcę dokumenty, w postaci karty przychodu pracownika, list płac, zestawienia czasu pracy oraz struktury zatrudnienia nie świadczą o faktycznym wykonywaniu pracy przez K. B. (2) na rzecz płatnika. W ocenie organu rentowego, w firmie płatnika nie było realnej potrzeby zatrudnienia pracownika, a w czasie jego nieobecności nie zatrudniono żadnego pracownika. Organ rentowy zaznaczył ,że przed zgłoszeniem K. B. (2) do ubezpieczeń , nie posiadała ona tytułu do ubezpieczenia społecznego , z którego nabywa się prawo do świadczeń w związku z niezdolnością do pracy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych podkreślił, że K. B. (1) stała się niezdolna do pracy od 10 sierpnia 2016 r. , a zwolnienie lekarskie zostało jej wystawione na okres od 10 sierpnia 2016 r. do 20 września 2016 r. W ocenie organu rentowego zawarta umowa o pracę ma charakter czynności pozornej, której celem było obejście przepisów prawa i dzięki temu uzyskanie wysokich świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

/decyzja k.100 – 102 akt ZUS/

W dniu 22 listopada 2016 r. do organu rentowego wpłynęło odwołanie K. B. (1) od w/w decyzji , w którym wniosła o jej zmianę i ustalenie ,że podlega ona , jako pracownik , u płatnika składek Kancelarii (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością , od 1 lipca 2016 r. obowiązkowym ubezpieczeniom : emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu. K. B. (1) wskazała ,że w okresie od 9 listopada 2015 r. do 30 czerwca 2016 r. była zatrudniona , na podstawie umowy zlecenia, u płatnika składek A. S. , gdzie zdobyła kwalifikacje niezbędne do wykonywania pracy na stanowiskach związanych z księgowością , kadrami i płacami. W dniu 1 lipca 2016 r. K. B. (2) została zatrudniona w Kancelarii (...), a przypadku pozytywnego przebiegu okresu próbnego , miała zostać zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy. Wnioskodawczyni wskazała ,że w chwili zawierania umowy o pracę strony nie wiedziały ,że jest w ciąży (o tym fakcie wnioskodawczyni dowiedziała się w dniu 5 lipca 2016 r.). Skarżąca podkreśliła ,że w okresie od 1 lipca 2016 r. do 10 sierpnia 2016 r. w sposób rzeczywisty świadczyła pracę na rzecz płatnika tj. stawiała się codziennie w pracy , sporządzała objętą jej zakresem obowiązków dokumentację oraz wykonywała inne powierzone zadania. Okoliczność zaś ,iż była w ciąży nie może przesądzać o pozorności zawartych przez nią umów o pracę. Stanowisko pracy ubezpieczonej nie było fikcyjne i miało swoje gospodarcze uzasadnienie polegające na zmniejszeniu zakresu obowiązków K. P. (faktycznej właścicielki firmy). W ocenie skarżącej stanowisko organu rentowego nie jest zasadne , a umowy o pracę zawarte przez ubezpieczoną i płatnika składek nie były pozorne.

/odwołanie k.2-5/

W odpowiedzi na odwołanie , która wpłynęła do tutejszego Sądu w dniu 22 grudnia 2016 r. ,pełnomocnik organu rentowego wniosł o jego oddalenie .W uzasadnieniu odpowiedzi, organ rentowy, przytoczył argumentację jak w treści zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie k.25 – 26 odwrót/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

K. B. (1) urodziła się (...), legitymuje się wykształceniem wyższym : ukończyła studia magisterskie na kierunku informacja naukowa i bibliotekoznawstwo na Wydziale Filologicznym (...). K. B. (1) ukończyła kurs podstaw księgowości oraz posiada certyfikat księgowego.

/okoliczności bezsporne/

Płatnik składek - Kancelaria (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, funkcjonuje w obrocie gospodarczym od 2013 r. i, w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej, świadczy usługi rachunkowo – księgowo dla firm. Wspólnikami spółki są K. P. (pełniący jednocześnie funkcję prezesa zarządu) oraz I. S. (pełniący jednocześnie funkcję członka zarządu). Siedziba firmy płatnika mieści się przy ulicy (...) w Ł.. W lipcu 2016 r., płatnik obsługiwał około 40 firm.

/wypis z (...) k.28 – 32, zeznania K. P. k.122 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:16:47 – 00:36:00 protokołu rozprawy z dnia 20 marca 2017 r., płyta CD k.79/

Przychody płatnika w poszczególnych miesiącach 2015 r. przedstawiały się następująco:

- styczeń – 17 895,00 zł
- luty – 23 847,00 zł
- marzec – 25 367,00 zł
- kwiecień – 26 657,00 zł
- maj – 25 397,00 zł
- czerwiec – 25 167,00 zł
- lipiec – 25 347,00 zł
- sierpień – 24 977,00 zł
- wrzesień – 27 513,26 zł
- październik – 27 880,25 zł
- listopad – 28 237,00 zł
- grudzień – 26 597,00 zł

/zestawienie k.91/

Przychody płatnika w poszczególnych miesiącach 2016 r. przedstawiały się następująco:

- styczeń – 26 577,00 zł
- luty – 30 479,56 zł
- marzec – 30 839,56 zł
- kwiecień – 33 347,20 zł
- maj – 32 874,13 zł
- czerwiec – 30 812,12 zł

- lipiec – 31 784,56 zł
- sierpień – 32 204,52 zł
- wrzesień – 31 831,97 zł
- październik – 33 064,04 zł
- listopad – 32 134,08 zł
- grudzień – 31 288,06 zł

/zestawienie k.91/

W okresie od 9 listopada 2015 r. do 30 czerwca 2016 r. , w oparciu o umowę zlecenia , K. B. (1) wykonywała czynności na rzecz A. S., prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą (...). W ramach umowy , K. B. (1) zobowiązała się do : sporządzania dokumentacji , uzupełniania akt osobowych , weryfikowania dokumentów potwierdzonych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz obsługi programu płatnik oraz optima (moduł kadrowy).

/umowa zlecenia k.12/

W dniu 1 lipca 2016 r. pomiędzy Kancelarią (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, reprezentowaną przez K. P. , a K. B. (1), została zawarta umowa, nazwana umową o pracę na okres próbny od 1 lipca 2016 r. do 31 lipca 2016 r. W treści – zawartej - umowy wskazano, że K. B. (1) będzie świadczyć pracę na stanowisku pracownika do spraw kadr i płac z wynagrodzeniem miesięcznym w wysokości 500,00 zł oraz w wymiarze czasu pracy wynoszącym ¼ etatu. Jako termin rozpoczęcia pracy przez K. B. (1) wskazano 1 lipca 2016 r. Jako miejsce świadczenia pracy wskazano siedzibę firmy.

/umowa o pracę w dokumentacji osobowej wnioskodawczynie k.65/

Przed zaangażowanie wnioskodawczynie , czynności które jej powierzono wykonywały : K. P. , I. S. oraz A. S..

/zeznania K. P. k.122 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:16:47 – 00:36:00 protokołu rozprawy z dnia 20 marca 2017 r. , płyta CD k.79/

Zaświadczenie lekarskie z dnia 1 lipca 2016 r. wskazuje na brak przeciwwskazań do wykonywania przez wnioskodawczynie obowiązków pracowniczych na stanowisku pracownika do spraw kadr i płac.

/zaświadczenie lekarskie w dokumentacji osobowej wnioskodawczynie k.65/

Z treści karty szkolenia wstępnego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy wynika ,że w dniach od 1 do 2 lipca 2016 r. wnioskodawczynie odbyła instruktaż ogólny , a w dniach od 2 do 6 lipca 2016 r. w stosunku do jej osoby przeprowadzono instruktaż stanowiskowy.

/karta szkolenia BHP w dokumentacji osobowej wnioskodawczynie k.65/

Zgodnie z zakresem czynności , do obowiązków wnioskodawczynie należało w szczególności:

- prowadzenie akt osobowych.
- prowadzenie ewidencji urlopów wypoczynkowych , zwolnień lekarskich i innych nieobecności.
- przygotowywanie dokumentów związanych z przyjęciem pracownika /zleceniobiorcy do pracy.
- wprowadzanie danych osobowych w programie (...).

- nadzór nad aktualnością badań lekarskich i szkoleń BHP pracowników.

/zakres obowiązków w dokumentacji osobowej wnioskodawczyni k.65/

W dniu 7 lipca 2016 r. K. B. (1) została zgłoszona , od dnia 1 lipca 2016 r. , do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych.

/zgłoszenie w dokumentacji osobowej wnioskodawczyni k.65/

W ww. okresie wnioskodawczyni zajmowała się porządkowaniem akt , a obowiązki te wykonywała w siedzibie firmy. W związku, jednak, ze znaczną ilością obowiązków wynikających z bieżącej działalności firmy , K. B. (1) wykonywała je w wymiarze znacznie dłuższym niż, przewidzianym w umowie - 2 godzin dziennie, nawet - 4 godzin dziennie , a wypracowane w ten sposób nadgodziny miała odebrać w formie urlopu w następnym miesiącu.

/zeznania wnioskodawczyni k.121 – 122 , zeznania K. P. k.122 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:16:47 – 00:36:00 protokołu rozprawy z dnia 20 marca 2017 r. , płyta CD k.79/

W dniu 1 sierpnia 2016 r. pomiędzy Kancelarią (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, reprezentowaną przez K. P. , a K. B. (1) została zawarta umowa , nazwana umową o pracę na czas określony od 1 sierpnia 2016 r. do 31 stycznia 2017 r. W treści umowy wskazano, że K. B. (1) będzie świadczyć - pracę - na stanowisku pracownika do spraw kadr i płac z wynagrodzeniem miesięcznym w wysokości 2 000,00 zł oraz w pełnym wymiarze czasu pracy. Jako termin rozpoczęcia pracy przez K. B. (1) wskazano 1 sierpnia 2016 r. Jako miejsce świadczenia pracy wskazano siedzibę firmy.

/umowa o pracę w dokumentacji osobowej wnioskodawczyni k.65/

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do ww. umowy , do obowiązków wnioskodawczyni należało :

- zgłaszanie do ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych pracowników poszczególnych firm oraz członków ich rodzin , zgłaszanie osób pracujących na umowy zlecenia , wyrejestrowywanie pracowników po rozwiązaniu umowy.
 - naliczanie wypłat wynagrodzeń pracownikom zatrudnionym w oparciu o umowę o pracę , umowę zlecenia w programie (...).
 - prowadzenie dokumentacji zasiłkowej , rozliczanie zasiłków chorobowych , opiekuńczych , macierzyńskich oraz naliczanie wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy.
 - sporządzanie PIT – 11 dla pracowników oraz sprawdzanie prawidłowości danych ze stanem faktycznym.
 - sporządzanie zaświadczeń o zatrudnieniu i dochodach pracowników obsługiwanych przez biuro firm.
 - sporządzanie przelewów wypłat wynagrodzeń , przelewów z dokonywanych zajęć wynagrodzeń pracowników.
 - dokonywanie importu rozliczeń płacowych dla celów ZUS.
 - weryfikacja zestawów rozliczeniowych ((...), (...), (...)) w programie (...).
 - informowanie płatników o należnych płatnościach z tytułu ZUS za dany miesiąc.
 - sporządzanie wniosków/deklaracji o dofinansowanie niepełnosprawnych pracowników w (...) oraz e – PFRON.
- Jednocześnie w skład obowiązków pracownika weszły obowiązki wynikające z umowy z dnia 1 lipca 2016 r.

/zakres obowiązków w dokumentacji osobowej wnioskodawczyni k.65/

W związku ze zmianą wymiaru czasu pracy , od dnia 1 sierpnia 2016 r. K. B. (1) wykonywała czynności w siedzibie firmy w godzinach funkcjonowania firmy czyli od 8 do 16 od poniedziałku do piątku. Wnioskodawczyni dysponowała własnym loginem oraz hasłem do służbowego komputera.

/zeznania wnioskodawczyni k.121 – 122 , zeznania K. P. k.122 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:16:47 – 00:36:00 protokołu rozprawy z dnia 20 marca 2017 r. , płyta CD k.79/

Wnioskodawczyni wprowadzała dane do komputera oraz sporządzała projekty list , które następnie były weryfikowane przez K. P.. W praktyce , **wnioskodawczyni dopiero uczyła się obsługi księgowej firm**, także zgłębiała w domu wiedzę z zakresu norm dotyczących wypowiedzeń umów, rozliczeń wyjazdów służbowych itp. K. B. (1) opracowywała, w swoim domu, określone kwestie zlecone jej przez K. P. (co do zasad wynagrodzenia w przypadku zasiłków chorobowych oraz za czas niezdolności do pracy) i korzystała z pomocy portalu gofin.pl. (...) nie miała w swoim domu dostępu do dokumentów płatnika oraz do programów obsługiwanych przez płatnika. Wnioskodawczyni nie posiadała samodzielności decyzyjnej.

/zeznania K. P. k.122 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:16:47 – 00:36:00 protokołu rozprawy z dnia 20 marca 2017 r. , płyta CD k.79/

K. B. (1) podpisywała listy obecności w pracy.

/listy obecności k.81 – 82 akt ZUS/

Za świadczoną pracę , płatnik składek wypłacał wnioskodawczyni wynagrodzenie.

/listy płac k.79 – 80 akt ZUS/

K. P. prowadzi działalność gospodarczą i w jej ramach obsługuje m.in. firmę (...).

/zeznania świadka T. P. min.00:56:14 – 00:58:49 protokołu rozprawy z dnia 20 marca 2017 r. , płyta CD k.79/

W ramach prowadzonej działalności gospodarczej firma płatnika zajmuje się obsługą spółki (...) (należącej do L. O. – O.) będącej agencją pośrednictwa pracy. W związku z prowadzeniem przez L. O. – O. negocjacji handlowych z firmą (...) celem zatrudnienia znacznej ilości pracowników (od 50 do 100 osób) , K. P. została poinformowana o tym fakcie , gdyż miało się to wiązać z koniecznością zatrudnienia przez nią dodatkowego pracownika. L. O. nie zawarła umowy z firmą (...) , a negocjacje zakończono w czerwcu 2016 r. W październiku 2016 r. L. O. zawarła umowy z firmami (...) oraz S..

/zeznania świadka L. O. – O. min.00:41:40 – 00:51:00 protokołu rozprawy z dnia 20 marca 2017 r. , płyta CD k.79/

W dniu 5 lipca 2016 r. K. B. (1) znajdowała się w 7 tygodniu ciąży.

/karta ciąży k.39 – 42/

Wnioskodawczyni stała się niezdolna do pracy **od dnia 10 sierpnia 2016 r.**

/okoliczność bezsporna/

K. B. (1) urodziła dziecko w dniu 23 lutego 2017 r.

/okoliczność bezsporna/

Podczas nieobecności wnioskodawczyni w pracy , powierzone jej obowiązki pracownicze były wykonywane przez K. P. , I. S. oraz A. S.. We wrześniu , płatnik składek zaangażował w miejsce nieobecnej wnioskodawczyni , **w oparciu o umowy zlecenia , dwie studentki.**

/zeznania K. P. k.122 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:16:47 – 00:36:00 protokołu rozprawy z dnia 20 marca 2017 r. , płyta CD k.79/

K. B. (1) nie powróciła do, wykonywania czynności, ani do pracy w firmie płatnika.

/okoliczność bezsporna/

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie ww. dowodów z dokumentów, które nie były kwestionowane przez żadną ze stron postępowania.

W odniesieniu do zeznań wnioskodawczynie oraz K. P. wskazać należy, że Sąd odmówił im wiary w zakresie, w jakim wskazywały, że wnioskodawczynie, w spornym okresie, faktycznie świadczyła pracę na rzecz płatnika w ramach stosunku pracy. Zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy wskazuje, co prawda, że wnioskodawczynie wykonywała określone czynności na rzecz firmy płatnika, ale wobec ustalenia, że w relacji tej występowały elementy obce stosunkowi pracy, nie było możliwym przyjęcie, że świadczyła je w ramach umowy o pracę.

W odniesieniu do zeznań świadków: D. S. oraz M. C. wskazać należy, że jakkolwiek świadkowie ci wskazywali na faktyczną obecność wnioskodawczynie w siedzibie firmy płatnika, to, na podstawie tych zeznań, nie sposób stwierdzić na czym konkretnie polegały jej obowiązki wnioskodawczynie oraz, że wykonywała je w ramach umowy o pracę. Świadkowie tylko dostrzegali i odnotowali – obecność wnioskodawczynie przy biurku.. W ocenie Sądu ww. świadkowie nie posiadają wiedzy, odnośnie do rzeczywistej formy prawnej łączącej wnioskodawczynie z płatnikiem.

W odniesieniu do zeznań L. O. – O. podkreślić należy, że w swoich zeznaniach odniosła się ona, w głównej mierze, do relacji łączącej ją z firmą płatnika, a kwestia zatrudnienia pracownika miała wynikać z faktu, że płatnik, jako firma prowadząca księgowość spółki należącej do L. O. – O., miał zająć się obsługą zawartego przez nią dużego kontraktu. Niemniej jednak z zeznań L. O. – O. wynika, że nie zawarła ona kontraktu z firmą (...), a zatem nie jest możliwym przyjęcie, że w lipcu 2016 r. po stronie płatnika pojawiła się rzeczywista potrzeba zatrudnienia pracownika w ramach stosunku pracy.

Sąd pominął natomiast zeznania świadka T. P., gdyż zeznania te w żaden sposób nie odnosiły się do istoty sporu tj. do charakteru czynności jakie miała wykonywać wnioskodawczynie w firmie płatnika. Podkreślić należy, że strona skarżąca dysponowała inicjatywą zadawania świadkowi pytań, ale z możliwości tej jednak nie skorzystała.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie i podlega oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 6 ust.1 punkt 1, art.8 ust.1 i art.11 ust.1 i art.12 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2016 roku, poz.963 z późn. zm.) pracownicy, to jest osoby pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Definicja pracownika, na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych, została zawarta w przepisie **art.8 ust.1 ww.** ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który stanowi, iż za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy. Pojęcie stosunku pracy o jakim mowa w art.8 ust.1 ww. ustawy jest równoznaczne z pojęciem stosunku pracy definiowanym przez art. 22 k.p. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 roku, I UK 296/04, OSNP 2006/9-10/157).

Stosownie **do treści art. 22 §1 kodeksu pracy**, przez nawiązanie stosunku pracy, pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Stosunek pracy posiada szczególne cechy, które pozwalają na jego odróżnienie od innych stosunków prawnych do niego zbliżonych.

Stosunek pracy wyróżnia się:

- 1) koniecznością osobistego wykonania pracy,
- 2) podporządkowaniem pracownika pracodawcy,
- 3) wykonywaniem pracy określonego rodzaju,
- 4) wykonywaniem pracy na rzecz pracodawcy i na jego ryzyko,
- 5) a ponadto odpłatnością pracy.

Nawiązanie stosunku pracy skutkuje równoległym powstaniem stosunku ubezpieczenia. Obydwa te stosunki, jakkolwiek mają inne cele, to wzajemnie się uzupełniają i zabezpieczają pracownika materialnie - pierwszy na co dzień, drugi na wypadek zdarzeń losowych. Stosunek ubezpieczenia społecznego pracowniczego jest konsekwencją stosunku pracy i jako taki ma charakter wtórny. Ubezpieczenie społeczne nie może bowiem istnieć bez stosunku pracy. Uruchomienie stosunku ubezpieczeniowego może odnosić się wyłącznie do ważnego stosunku pracy, a więc takiego, który stanowi wyraz woli obu stron realizowania celów, którym umowa ma służyć. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 stycznia 2006 roku III AUa 433/2005, Legalis nr 88987). Sam fakt, że oświadczenia stron umowy o pracę zawierają określone w art.22 k.p. formalne elementy umowy o pracę nie oznacza, że umowa taka jest ważna.

Sąd podziela pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w uzasadnieniu wyroku z dnia 25 stycznia 2005 roku (II UK 141/04, OSNP 2005/15/235), w którym stwierdzono, iż stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art.58§1 k.c. w zw. z art.300 k.p.). Ocena taka nie odnosi się jednak do sytuacji, gdy podejmowane czynności w ramach zawartej umowy o pracę nie mają na celu rzeczywistej realizacji tej umowy, a jedynie uwiarygodnienie jej świadczenia – innymi słowy są czynnościami pozornymi, fikcyjnymi - pracownik udaje, że wykonuje jakieś czynności jedynie po to, aby stworzyć dowody jej świadczenia. Nawiązanie umowy o pracę może bowiem wynikać z czynności faktycznych wyrażających się z jednej strony zobowiązaniem pracownika do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, z drugiej zobowiązaniem pracodawcy do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem (art.22§1 k.p.).

Spór w niniejszej sprawie sprowadza się do ustalenia, czy K. B. (1) faktycznie świadczyła czynności na rzecz płatnika tj. Kancelarii (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, które można zakwalifikować jako realizację stosunku pracy, czy też takiego charakteru – wykonywane czynności, nie miały, a nadto Sąd rozważył - czy strony zawarły, kwestionowane umowy, nazwane umowami o pracę, wyłącznie w celu uzyskania świadczeń z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – bez realnego – świadczenia -pracy - a więc dla pozoru, ewentualnie czy czynność ta nie zmierzała do obejścia prawa i nie była sprzeczna z zasadami współzycia społecznego.

Z dokonanych ustaleń wynika, że pomiędzy firmą płatnika, a K. B. (1), w dniu 1 lipca 2016 r. została zawarta umowa, nazwana umową o pracę na okres próbny od 1 lipca 2016 r. do 31 lipca 2016 r. w wymiarze czasu wynoszącym ¼ etatu z wynagrodzeniem w wysokości 500,00 zł miesięcznie, a następnie na czas określony od dnia 1 sierpnia 2016 r. do 31 stycznia 2017 r. w pełnym wymiarze czasu z wynagrodzeniem w wysokości 2 000,00 zł miesięcznie. Zarówno w przypadku umowy zawartej na okres próbny, jak i umowy na czas określony, wnioskodawczyni powierzano obowiązki pracownicze pracownika do spraw kadr i płac.

Ocena realizacji zawartej przez wnioskodawczynię i płatnika umowy o pracę wskazuje na to, że strony zawarły umowę o pracę, której nie realizowały.

Z dokonanych przez Sąd ustaleń wynika, że wnioskodawczyni, w ramach powierzonych jej obowiązków, zajmowała się przede wszystkim wprowadzaniem danych do komputera oraz sporządzaniem projektów list dla obsługiwanych przez kancelarię firm, stosownie do dyspozycji otrzymywanych od płatnika. Niemniej jednak, pomimo jednoznacznego określenia w treści zawartej umowy z dnia 1 lipca 2016 r., że wymiar czasu – pracy- wnioskodawczyni wynosi ¼ etatu tj. 2 godziny dziennie, wykonywała ona czynności – przez znacznie dłuższy czas – dziennie, a wypracowane w ten sposób nadgodziny miała odebrać w formie urlopu w następnym miesiącu. Co prawda, w kolejnej umowie, nazwanej umową o pracę z dnia 1 sierpnia 2016 r., wymiar aktywności wnioskodawczyni został zwiększony, ale wnioskodawczyni nadal dopiero uczyła się obsługi księgowej firm. Z tej właśnie przyczyny płatnik zlecał jej opracowywanie określonych kwestii (m.in. co do zasad wynagrodzenia w przypadku zasiłków chorobowych) **poza siedzibą firmy** oraz poza godzinami pracy. Nie można, zatem, stwierdzić, że K. B. (1) świadczyła - pracę - w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę tj. w sposób określony w art. 22 §1 kodeksu pracy. Uzasadnionym jest, zatem, twierdzenie, że wnioskodawczyni realizowała powierzone jej czynności w ramach elastycznego czasu aktywności. Dodać także należy, że wszystkich pracowników zatrudnionych w podstawowym czasie pracy obowiązuje ta sama norma czasu pracy określona **w art.129§1 kodeksu pracy**, pracownicy są zobowiązani do wykonywania pracy określonego rodzaju, który powinien wynikać z umowy o pracę i są rozliczani z wykonania pracy pod kątem starannego działania. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika jednak, iż wnioskodawczyni nie była rozliczana z czasu pracy.

W ocenie Sądu, u płatnika składek nie zaistniała, ponadto, potrzeba zatrudnienia pracownika w oparciu o umowę o pracę, gdyż podczas nieobecności wnioskodawczyni w pracy, jej obowiązki pracownicze były wykonywane przez płatnika czy też I. S. oraz A. S., a osoby zaangażowane na miejsce wnioskodawczyni, zostały zatrudnione w oparciu o umowę zlecenia.

Dodatkowo wskazać należy, że podleganie pracowniczym ubezpieczeniom społecznym jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ale legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy. Stosunek pracy jest bowiem stosunkiem zobowiązaniowym uzewnętrzniającym wolę umawiających się stron. W sytuacji, gdy strony nie pozostają faktycznie związane stosunkiem pracy, nie można mówić o fakcie podlegania pracowniczym ubezpieczeniom społecznym. Natomiast sam fakt wykonywania za wynagrodzeniem określonego rodzaju czynności przez jedną ze stron na rzecz drugiej w zależności od cech danego stosunku prawnego, co do zasady może zostać zakwalifikowany, jako umowa o dzieło, umowa zlecenia lub też umowa o świadczenie usług, o której mowa w art.750 k.c. wobec której stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Ocena, z jakim faktycznie stosunkiem prawnym mamy do czynienia na gruncie przedmiotowej sprawy, pozostaje jednak poza zakresem rozważań Sądu Okręgowego, albowiem przedmiotem zaskarżonej decyzji była wyłącznie umowa o pracę.

Reasumując, z zebranego w sprawie materiału dowodowego, wynika, że wnioskodawca i płatnik składek zawarli umowę, nazwaną umową o pracę, której nie mieli zamiaru realizować. Umowa ta została zawarta jedynie w celu uzyskania przez wnioskodawczynię - ochrony ubezpieczeniowej. Ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że był to jedyny cel zawarcia umów, nazwanych umową [umowami] o pracę. Wnioskodawczyni nie świadczyła pracy w reżimie umowy o pracę, bowiem w wykonywaniu pracy występują elementy obce dla stosunku pracy – brak podporządkowania co do czasu oraz miejsca świadczenia pracy. Wnioskodawczyni – Sąd użyje kolokwialnego określenia, które jednak – oddaje zaistniałą rzeczywistość – „poszła na zwolnienie lekarskie” już 10 sierpnia 2016r. [umowa - zawarte 1.08.2016r!!!]

Wnioskodawczyni – po urodzeniu dziecka, nie powróciła do aktywności w firmie płatnika.

Zgodnie z art.83§1 k.c. w zw. z art.300 k.p. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozoru. Z czynnością prawną pozorną mamy do czynienia wówczas, gdy występują łącznie, następujące warunki: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozoru, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozoru, czyli być aktywnym uczestnikiem stanu pozorności. Pierwsza i zasadnicza cecha czynności pozornej wyraża się brakiem zamiaru

wywołania skutków prawnych, jakie prawo łączy z tego typu i treścią złożonego oświadczenia. Jest to zatem z góry świadoma sprzeczność między oświadczonymi a prawdziwymi zamiarami stron, czyli upozorowanie przez strony na zewnątrz i wytworzenie przeświadczenia dla określonego kręgu (otoczenia), nie wyłączając organów władzy publicznej, że czynność o określonej treści została skutecznie dokonana.

W wyroku z dnia 2 lipca 2008 roku (II UK 334/07, Lex nr 531865) Sąd Najwyższy wskazał, iż w sytuacji, gdy wolą stron zawierających umowę było faktyczne nawiązanie stosunku pracy i doszło do świadczenia pracy za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa. Ocena taka nie odnosi się jednak do sytuacji gdy podejmowane czynności w ramach zawartej umowy o pracę nie mają na celu rzeczywistej realizacji tej umowy, a jedynie uwiarygodnienie jej świadczenia – innymi słowy są czynnościami pozornymi, fikcyjnymi - pracownik udaje, że wykonuje jakieś czynności jedynie po to, aby stworzyć dowody jej świadczenia.

W ocenie Sądu, celem podjętych przez wnioskodawcę działań było uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Nawet, jeżeli nie można zarzucić wnioskodawczyni takiego działania, to z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż umowa o pracę nie była wykonywana. Wprawdzie płatnik składek założył akta osobowe, to jednak w ocenie Sądu, dokumenty te nie świadczą o faktycznym wykonywaniu pracy. Stworzenie tej dokumentacji miało jedynie uprawdopodobnić świadczenie pracy. Do ustalenia, że doszło do powstania między stronami stosunku pracy, nie jest wystarczające spełnienie warunków formalnych zatrudnienia, a konieczne jest ustalenie, że strony miały zamiar wykonywać obowiązki stron stosunku pracy, wynikające z umowy o pracę i to czyniły.

Nawiązanie stosunku pracy, którego elementami są zobowiązanie się pracownika do wykonywania pracy i zobowiązanie pracodawcy do wypłacania wynagrodzenia, nie było rzeczywistym celem stron. Stronom chodziło o uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego i temu celowi podporządkowały skonstruowanie określonej sytuacji prawnej, a umowa o pracę stanowić miała przede wszystkim narzędzie do realizacji tego celu. Fikcyjne, czyli tylko pozorne zawarcie umowy o pracę nie mogło stanowić podstawy do objęcia obowiązkowymi ubezpieczeniami pracowników.

Przedstawione wyżej rozważania jednoznacznie wskazują, iż zawarta umowa o pracę i sposób jej realizacji nie odpowiada treści art.22 k.p. Umowa ta jest zatem nieważna z uwagi na jej pozorność (art.83§1 k.c.).

Podkreślić przy tym trzeba, że zarówno przepisy prawa pracy, prawa ubezpieczeń społecznych, jak i przepisy ustrojowe pozwalają tak kształtować elementy stosunku pracy, jaka jest wola stron. Powyższa kwestia przestaje być tylko sprawą stron nawiązujących stosunek pracy, gdy po uregulowaniu niespełna jednomiesięcznych składek przerzuca się ciężar wypłaty świadczeń na fundusz dysponujący publicznymi pieniędzmi, którymi zarządza Zakład Ubezpieczeń Społecznych. W systemie ubezpieczeń społecznych obowiązuje zasada solidaryzmu. Solidaryzm oznacza urzeczywistnienie idei samopomocy społecznej poprzez udzielanie świadczeń osobom znajdującym się w potrzebie, z funduszu wypracowanego wspólnym wysiłkiem ubezpieczonych. Oznacza to, że płacą wszyscy, a korzystają tylko ci którzy zostali dotknięci ryzykiem socjalnym. (por. W. Muszalski Ubezpieczenie społeczne, Warszawa 2004). Tymczasem działania płatnika i wnioskodawczyni zmierzały do tego, aby osiągnąć nieuzasadnione świadczenia z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych osób ubezpieczonych.

Wobec powyższego Sąd uznał, że zaskarżona decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ustalająca niepodleganie przez K. B. (1) ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w Kancelarii (...) sp. z o.o. odpowiada prawu i na podstawie art.477¹§1 k.p.c. oddalił odwołanie.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawczyni.

S.B.